

הסבר על חלוקת העודף הכספי

בהמשך לפרסומים אודות העודף הכספי בקרנות ההשתלמות של עובדי ההוראה, בקרנות ההשתלמות שלנו הצטבר עודף כספי בשנים שבין 2010-1995 על כן, הנהלת הקרנות הגישה לבית המשפט המחוזי בקשה לאישור החלוקה בין כ- 165 אלף עמיתים שהיו חברים בקרנות שלנו בשנים 2010-1995.

אנו מעדכנים, כי פנינו לבית המשפט על מנת לעגן את ההחלטה לחלק את העודף הכספי בהתאם לכללים שיאושרו בבית הדין.

לצערנו, משרד האוצר ואף קרן עגור (קרן ההשתלמות של ארגון המורים) עתרו כנגד הבקשה שלנו בטענות מטענות שונות. עד להשלמת ההליך המשפטי לא ניתן לחלק כספים אלו.

אנו מצרים על כך שנמנע מאיתנו בשלב הזה להשלים את ההליך. כמובן שכאשר נתקבל ההחלטה המשפטית שתאפשר לנו לחלק כספים אלו נפעל באופן מסודר אל מול העמיתים הזכאים.

רקע:

החברות המנהלות של קרנות ההשתלמות למורים ולגננות וקרנות ההשתלמות למורים תיכונים, מורי סמינרים ומפקחים (להלן קרנות המורים) הגישו לבית המשפט המחוזי בקשה לאשר חלוקת כ- 2 מיליארד שקלים בין כ- 165 אלף עמיתים, על פי פרמטרים שגובשו בהמלצת גורמים בכירים בשוק ההון. הכספים שקרנות המורים מבקשים לחלק הינם כספי עודף התשואה, שנוצרו בעקבות שינוי מבני של קרנות המורים בשנת 2010, במסגרתו שונתה מתכונת זקיפת התשואה לחשבונות העמיתים כחלק מדרישות משרד האוצר.

טרם השינוי המבני חשבוונות העמיתים נהנו מתשואה מובטחת של 4% בצירוף הפרשי הצמדה בלבד (התשואה המובטחת). בעקבות השינוי המבני חשבוונות העמיתים החלו להיות משוערכים בהתאם לתשואה בפועל של תיק ההשקעות (בניכוי הוצאות ניהול בפועל).

לאחר זקיפת מלוא התשואה המובטחת לחשבונות העמיתים במועד השינוי המבני נותרו בקרנות ההשתלמות יתרות כספיות משמעותיות שאינן משויכות לעמיתים ספציפיים (כאמור, בשל עודף תשואה שהשיגו הקרנות מעבר לתשואה המובטחת שהייתה נהוגה טרם השינוי המבני). יתרות אלו הן העודף הכספי אותו מבקש דירקטוריון קרנות המורים לחלק.

פירמת רואי החשבון שנשכרה על ידי דירקטוריון הקרנות כדי לבחון את מקור העודף הכספי, קבעה כי כמעט כל העודף הכספי מקורו בתשואה עודפת שהצליחו קרנות המורים להשיג מעבר לתשואה המובטחת של 4% בצירוף הפרשי הצמדה.

דירקטוריון הקרנות בראשות יו"ר הדירקטוריון, איל גבאי ומנכ"ל הקרנות, פסח לנדסברג, עוסק בסוגיית העודף הכספי למעלה מ- 6 שנים במלוא כובד הראש, מתוך אחריות אישית וציבורית לשימוש נכון ומושכל בעודף הכספי. במהלך תקופה זו נעזרו הדירקטוריון והנהלת הקרנות בשורה של מומחים בעלי שם.

לאחר גיבוש ההמלצות ובחינת החלופות הוחלט כי יש לחלק לעמיתים כ- 70% מן העודף (כאשר 30% הנותרים, גם הם ישמשו לטובת המשך קידום רווחת המורים). בהקשר זה נציין כי בהתאם להמלצות הצוות, דירקטוריון הקרנות החליט, בהחלטה חסרת תקדים לטובת ציבור המורים והגננות, לפנות לבית המשפט בבקשה לחלוקת כ- 2 מיליארד שקל.

עקרונות החלוקה:

הקצאת העודף הכספי תחולק באופן יחסי ליתרות המותאמות של העמיתים במועד השינוי המבני. כלומר, יתרות בחשבונות העמיתים במועד השינוי המבני, בצירוף יתרות שנמשכו שלא למימון השתלמויות, כשהן מותאמות למועד השינוי המבני, יהוו ביחד את היתרות הכוללות. העודף הכספי יחולק לכל עמית בהתאם לשיעור יתרתו ביחס לסך כל היתרות הכוללות. על פי בקשת קרנות המורים ובכפוף לאישור בית המשפט, כספי העודף הכספי צפויים להיות מחולקים בין כ- 165 אלף עמיתים שהיו חברים במסלולי החיסכון הרלוונטיים במועד המדובר: 1995-2010.

עקב התקדים שבחלוקה לכשעצמה, ובהתחשב בהיקפה המשמעותי (כ- 2 מיליארד ₪), שאין חולק שיש לו השפעה משקית רחבה, דירקטוריון הקרנות סבר כי יש מקום להגיש בקשת חלוקה לבית המשפט המחוזי, במטרה לקבל את אישורו המוקדם של בית המשפט לחלוקה האמורה במתווה המוצע.

יו"ר הדירקטוריון, איל גבאי:

"דירקטוריון הקרנות בראשותי אישר פה אחד את עקרונות החלוקה והמתודולוגיה המבטאים באופן מיטבי את מטרות הקרנות ואת העקרונות עליהם מבוססות הקרנות: עיקרון השוויון, ההגינות וחובת הנאמנות. היות ואיננו מנהלים כספי עמיתים למטרות רווח, אנו רואים בניהול כספי של אנשי ההוראה זכות גדולה ועל כן הצבתי בפני הדירקטוריון מטרה להשיב את מירב העודף שצברנו לעמיתים.

מבחינתנו, העודף הכספי שייך לעמיתים ולכן נעמוד על כך שיחולק להם. החלוקה במתווה המוצע היא ההוגנת ביותר, שכן מחד מרבית הכספים יחולקו לעמיתים ומאידך, האחריות מחייבת להשאיר כרית ביטחון לצורך מימוש מטרות הקרנות בעתיד. אני מודה לחברי הדירקטוריון שקיבלו ביחד איתי את ההחלטה החשובה הזאת".

מזכיר ומנכ"ל הקרנות, פסח לנדסברג:

"כהנהלת קרנות ההשתלמות לעובדי הוראה הצלחנו לאורך השנים, הודות להשקעות ממוקדות ושקולות, להשיג תשואות גבוהות שעלו על הרף הנדרש (תשואה מובטחת של 4% צמוד). זאת, בהתאם לתקנון הקרנות באותה העת, טרם השינוי המבני שהפך את הקרנות לחברות מנהלות. מלכתחילה ומיד כשהתברר לנו כי קיים עודף כספי כתוצאה מהתשואה הגבוהה שהניבו הקרנות מעבר לתשואה המובטחת, לא היה לי כל ספק שעודף כספי זה שנצבר מכספי העמיתים שייך לעמיתי הקרנות. לפיכך, בשנים האחרונות פעלתי במלוא המרץ ובנחישות למציאת הנוסחה והמתווה הראויים ביותר להשבת הכספים לעמיתים. ואכן, לאחר תהליך ממושך, סדור ומובנה אישר דירקטוריון הקרנות, כי העודף הכספי יחולק לעמיתים החוסכים על פי המתווה המוצע, בכפוף לאישור בית המשפט".

יפה בן דוד, מזכ"לית הסתדרות המורים ודירקטורית בקרנות:

"העודף הכספי הוא של המורים בזכות ולא בחסד. התשואות הגבוהות הצטברו מהשקעות טובות של כספי העמיתים על ידי החברות המנהלות את הקרנות ועל כן יש לחלק את הכסף לעמיתים החוסכים בתקופה המדוברת. הסתדרות המורים תמשיך לדאוג לטובת אנשי ההוראה החוסכים ותוודא מתודולוגיית חלוקה מתאימה על מנת שהעודף יחולק באופן ההגון ביותר ויוחזר לעמיתים שחסכו בתקופה המדוברת, בין אם הם עדיין במעמד עמיתים ובין אם פרשו לגמלאות. אנו תומכים בהשארית רשת ביטחון כלכלית בחברות המנהלות על מנת להבטיח את רציפות ההשתלמות למורים ולגננות גם בעתיד".